

PALM OFF FEST

DIVADLO
POD PALMOVKOU
20-31 10 2017

SEDMDESÁTÁ SEZONA DIVADLA POD PALMOVKOU 2017/2018

PROGRAM FESTIVALU

20. 10.	19.00 Velká scéna Divadla pod Palmovkou	HENRIK IBSEN NORA	Režie Jan Nebeský Divadlo pod Palmovkou Praha (CZ)
21. 10.	17.00 Synagoga na Palmovce	PÁSMO DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ ZE STŘEDNÍ EVROPY ROZKAZ JE ROZKAZ + ONI	Režie Viktor Oszkár Nagy, András Petrik, Krisztina Meggyes, Maďarsko, 2015 <i>Vstupné dobrovolné</i>
	19.00 Synagoga na Palmovce	PÁSMO DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ ZE STŘEDNÍ EVROPY FC ROMA	Režie Rozálie Kohoutová, Tomáš Bojar, Česká republika, 2016 <i>Vstupné dobrovolné</i> Po skončení debata s tvůrci
22. 10.	14.00 Synagoga na Palmovce	PÁSMO DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ ZE STŘEDNÍ EVROPY KRÁLOVNA TICHÁ	Režie Agnieszka Zwiefka, Polsko, 2014 <i>Vstupné dobrovolné</i>
	15.30 Synagoga na Palmovce	WORKSHOP BOLLYWOODSKÉHO TANCE	Workshop bollywoodského tance pro rodiny s dětmi <i>Vstupné dobrovolné</i>
	19.00 Velká scéna Divadla pod Palmovkou	Na motivy stejnojmenné hry STANISŁAWA WYSPIAŃSKÉHO PROKLETÍ	Režie Oliver Frijić Teatr Powszechny, Varšava (PL) Po skončení debata s tvůrci
24. 10.	19.00 Za oponou Velké scény Divadla pod Palmovkou	STEFANO MASSINI DYNASTIE	Režie Michal Dočekal Divadlo Husa na provázku, Brno (CZ) Po skončení debata s tvůrci
25. 10.	19.30 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou	TOMÁŠ BARÁNEK, TOMÁŠ DIANIŠKA JAK SBALIT ŽENU 2.0	Režie F. X. Kalba Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou, Praha (CZ)
26. 10.	19.00 Za oponou Velké scény Divadla pod Palmovkou	ANNA FRANKOVÁ	Režie Šimon Spišák Nové divadlo, Nitra (SK) Po skončení debata s tvůrci
28. 10.	19.00 Za oponou Velké scény Divadla pod Palmovkou	PHILIPP LÖHLE NEJSME BARBAŘI!	Režie Vilmos Vajdai Katona József Színház, Budapešť (HUN) Po skončení debata s tvůrci
29. 10.	19.00 Velká scéna Divadla pod Palmovkou	ŽO LANGEROVÁ TENKRÁT V BRATISLAVĚ	Režie Patrik Lančarič Slovenské komorné divadlo Martin, Martin (SK) Po skončení debata s tvůrci
31. 10.	19.00 Za oponou Velké scény Divadla pod Palmovkou	THOMAS BERNHARD DIVADELNÍK	Režie Agnieszka Olsten Teatr im. Stefana Jaracza, Łódź (PL) Po skončení debata s tvůrci

**DIVADLO POD PALMOVKOU JE DIVADELNÍ SCÉNOU
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY**

**HLAVNÍM ORGANIZÁTOREM FESTIVALU PALM OFF FEST 2017
JE DIVADLO POD PALMOVKOU, ZENKLOVA 34, 180 36, PRAHA 8.**

**ZÁŠTITU HlavnÍHO MĚSTA PRAHY NAD II. ROČNÍKEM PROJEKTU
PALM OFF FEST POŘÁDANÝM DIVADLEM POD PALMOVKOU
VE DNECH 20 - 31. ŘÍJNA 2017
PŘEVZAL JAN WOLF, RADNÍ HL. M. PRAHY**

PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ORGANIZAČNÍ TÝM:

ŘEDITEL FESTIVALU

Michal Lang

MANAŽERKA FESTIVALU

Ivana Wojtylová

DRAMATURG FESTIVALU

Jan Jiřík

PRODUKCE

Viktorie Schmoranzová & Aneta Nádvorníková

PR

Eliška Černá & Vendula Ježková

MARKETING

Eliška Nováková

MODEROVÁNÍ DISKUZÍ

Jan Jiřík a Romana Štorková Maliti

VEDOUcí TECHNIKY DIVADLA POD PALMOVKOU

Jan Špíšek

ČESKÉ TITULKY K PŘEDSTAVENÍM

Anna Plasová (*Prokletí, Divadelník*) a Jiří Zeman (*Nejsme barbaři!*)

PODĚKOVÁNÍ FESTIVALU PALM OFF FEST 2017:

Ivan Krejčí, Wiesław Cichy, Tatjana Langášková
a Kateřina Zdanowiczová (České centrum, Varšava),
Lucie Orbók a Jiří Zeman

PROGRAMOVÝ BULLETIN

PRO PALM OFF FEST 2017 PŘIPRAVILI:

Redakce: Ladislav Stýblo; texty: Ladislav Stýblo, Jan Jiřík;
překlad do angličtiny: Marta Darom; grafická úprava a sazba:
Martin Ponec; jazyková korektura českého textu: Pavla Březinová.
Vydalo Divadlo pod Palmovkou, 2017.

Vážený divadelní příteli,

v Divadle pod Palmovkou se ve dnech 20. až 31. října uskuteční druhý ročník setkání divadel střední Evropy PALM OFF FEST 2017, na který Vás mám tu čest pozvat. Mám velkou radost, že jsme navzdory krátkému působení obdrželi evropskou festivalovou značku EFFE a stali se tak členem prestižní komunity festivalů, iniciované a podporované Sdružením evropských festivalů. Je to pro nás zavazující a motivující zároveň. PALM OFF FEST 2017 je tentokrát tematizovaný v poslední době stále palčivějšími otázkami: jak se daří demokracii v postkomunistických zemích a jaké je současné postavení zemí Visegrádu v rámci EU. Nabídka je, myslím, velmi zajímavá. Jednou z hlavních událostí letošního programu bude určitě hostování inscenace *Prokletí* slavného režiséra Olivera Frlijiće z varšavského Teatru Powszechného. Ale i ostatní inscenace bezpochyby stojí za Vaši pozornost, jak se můžete přesvědčit v tomto bulletinu. Diskuze, které loni následovaly po představeních a které se setkaly s velkým ohlasem, se budou konat i letos. Kromě herců a inscenátorů se jich zúčastní i některé přední osobnosti českého intelektuálního života, s jejichž analýzami a postřehy se máte možnost seznámit rovněž zde na stránkách tohoto programového bulletinu. PALM OFF FEST nabízí opět bohatý doprovodný program, jehož hlavní linii tvoří přehlídka nejlepších dokumentárních filmů ze zemí střední Evropy. Přehlídku pro festival připravil náš partner – Institut dokumentárního filmu se svým projektem KineDok. Tento projekt si klade za cíl rozšiřovat komunitu diváků dokumentárního filmu, pečovat o ni a dostávat tak autorský dokument do povědomí širší veřejnosti formou projekcí na netradičních místech. Během festivalu se projekce budou konat v prostorách Synagogy na Palmovce.

Přeji Vám příjemné čtení a hlavně: Zveme Vás, přijďte!

Michal Lang

ředitel PALM OFF FESTU 2017

Vážený příznivci divadla,

žijeme v informačním věku, ve kterém je ovšem stále složitější vyhledat si fakta a informace, abychom si na danou problematiku utvořili vlastní názor. Tento trend doby však můžeme vnímat ze dvou stran – obtížnost selekce relevantních informací, naproti tomu velké množství zdrojů a různých komentářů a úhlů pohledu. Hovořím o tom záměrně v souvislosti s ústředním tématem letošního druhého ročníku festivalu PALM OFF FEST, jímž je pojem „středoevropský“ a s ním spojené otázky: definice tohoto pojmu; zda se ve středoevropském prostoru daří demokracii, jak na tom je a kam směřuje; jaké je postavení zemí Visegrádu v rámci Evropské unie; aktuální migrační problematika a řada dalších komplexních, často složitých otázek. Najít na ně odpovědi není snadné, avšak využít kulturu jako prostředníka, který nám umožní nalézt alespoň některé odpovědi, a proniknout do dané problematiky, to je vskutku unikátní příležitost.

Ve druhé polovině října (tedy 20. až 31. října) tohoto roku se tedy na scénách Divadla pod Palmovkou již podruhé představí inscenace z Maďarska, Polska a Slovenska. Výjimečným aspektem festivalu je v rámci bohatého doprovodného programu možnost diskutovat s tvůrci a herci či zhlédnout kvalitní autorské dokumentární filmy ze zemí střední Evropy v rámci projektu KineDok v prostorách Synagogy na Palmovce.

Neměli bychom však zapomínat na běžnou činnost Divadla pod Palmovkou, která se ve druhé polovině divadelní sezony, v roce 2018, ponese v duchu oslav 70 let jeho existence a vzdání pocty člověku, jehož život je se vznikem a činností divadla spjat tak jako žádný jiný – herci a dramatikovi Janu Skopečkoví.

Dovolu mi na závěr popřát všem návštěvníkům festivalu mnoho kulturních zážitků a nových poznatků a celému Divadlu pod Palmovkou úspěšný sedmdesátý divadelní rok.

Jan Wolf

radní hl. m. Prahy

Vážení účastníci a návštěvníci festivalu PALM OFF FEST, pro naši městskou část je mimořádnou ctí, že na našem území opět proběhne tento významný divadelní festival. Jeho první ročník se organizátorům velice vydařil, což nejlépe dokládá to, že obdržel významné ocenění EFFE (Europe for Festivals / Festivals for Europe). Pokud se podíváte na program letošního ročníku, pak určitě uvidíte, že se můžeme těšit na minimálně stejně kvalitní zábavu.

Je určitě velice přínosné, že tvůrci festivalu se nebojí položit velice aktuální a podnětné otázky. Odpovědět na to, jak se daří demokracii v postkomunistických zemích a jaké je postavení zemi visegrádské skupiny v EU, není v žádném případě jednoduché. Určitě na obě dvě otázky budou padat rozdílné odpovědi, které se budou lišit podle názorů a postojů jednotlivých lidí.

Rozhodně nechci nikomu podsouvat, k jakým závěrům by měl dojít. Jen chci zdůraznit, že my všichni bychom měli mít na paměti, že člověk s odlišným postojem není náš nepřítel, ale je to náš vážený oponent, který nás svým rozdílným pohledem obohacuje. Nutí nás totiž, abychom měli svůj pohled lépe podložený a vyargumentovaný. Mějme přitom na paměti slova prvního prezidenta našeho státu a pravděpodobně nejvýznamnější osobnosti našich dějin T. G. Masaryka, že „demokracie je diskuze“.

Přeji Vám všem zajímavý kulturní zážitek.

Roman Petrus
starosta MČ Praha 8

Ako riaditeľa Slovenského inštitútu ma teší spolupráca na druhom ročníku stretnutia divadiel strednej Európy PALM OFF FEST. Pre tento rok si festival zvolil nosnú tému, ktorá sa ešte stále dožaduje pozornosti. Hľadanie odpovedí musí začať v minulosti... kedy hlas demokracie utíchol v príbehoch silných žien Anny Frankovej a Žo Langerovej, ktoré sú hlavnými hrdinkami dvoch slovenských predstavení na festivale. A jednou z foriem, ako sa s otázkami ľudskej slobody vyrovnáť, je živý dialóg na divadelnej scéne...

Vladimír Valovič
riaditeľ Slovenského inštitútu

PALM OFF FEST - SETKÁNÍ DIVADEL STŘEDNÍ EVROPY A DISKUZE O DIVADLE, UMĚNÍ A SPOLEČNOSTI

Už na loňském, prvním ročníku mezinárodního divadelního setkání PALM OFF FEST se přirozenou součástí festivalového programu staly diskuze s tvůrci. Měli jsme to štěstí, že na Palmovku přijeli i všichni režiséři jednotlivých inscenací v čele s mezinárodně uznávanými polskými režiséry Krystianem Lupou či Janem Klatou. Nevyužit jejich přítomnosti v Praze by byla jistě škoda! Společné diskuze inscenátorů a publika znamenají pro nás však daleko víc než pouhou „prezentaci“ hvězd současné evropské režie.

Zcela záměrně jsme pro náš libeňský festival zvolili pojmenování setkání. Slovo setkání chápeme hned v několika rovinách. Samozřejmě v první řadě nám jde o setkání s významnými inscenacemi střeoevropského prostoru. Je to však pouze první krok ke společnému setkávání diváků a divadelníků z Česka, Polska, Slovenska a Maďarska. První krok, který bych nazval krokem pasivním. Druhým krokem, krokem aktivním a vědomým, jsou pro nás právě diskuze s tvůrci.

Hned první ročník ukázal, že na obou stranách je chuť a potřeba se společně setkávat v dialogu. Původně plánované krátké debaty po představení se protahovaly na několik hodin. A nehovořilo se pouze o konkrétních inscenacích. Diskuze se dotýkaly nejen obecných otázek o podobě současné divadelní kultury v té které zemi, otvíraly také problematiku vztahu divadla vůči společnosti, v níž vzniká a již reflektuje. Divadlo se tak stalo jakýmsi zvěšovací skříčkem, díky němuž bylo lze se setkat s kulturou a společností našich nejbližších sousedů a díky němuž bylo lze navázat, případně prohloubit dialog napříč státy v naší části Evropy.

I v letošním roce budou po všech hostujících inscenacích následovat diskuze. Setkání s tvůrci proběhne i v rámci doprovodného programu – pásma dokumentárních filmů ze země Vísegrádu, které se uskuteční 21. a 22. 10. v prostorách Synagogy na Palmovce.

Podoba diskuzí po divadelních představeních nabude během druhého ročníku festivalu PALM OFF FEST širšího formátu. Vede nás k tomu zkušenost z loňského ročníku i fakt, že všechny inscenace uváděné letos na Palmovce významným způsobem otvírají komplexnější celospolečenská témata. Chceme toho využít. Chceme se prostřednictvím divadelního představení více dotknout aktuálních kulturních, společenských a ve výsledku vlastně politických problémů střední Evropy. Proto na jednotlivé diskuze zveme krom inscenátorů a diváků také některé osobnosti českého intelektuálního života či pamětníky. Účast na diskuzích přislíbili Jiří Pehe, Milan Znoj anebo dcery Oskara a Žo Langerových, jejichž osudy se zabývá martinská inscenace *Tenkrát v Bratislavě*.

Zveme vás tedy do Divadla pod Palmovkou a do Synagogy na Palmovce nejen na jednotlivá představení, ale také na společné diskuze.

OHLEDNUTÍ ZA MINULÝM ROČNÍKEM

PAVEL ŠVANDA: O STŘEDNÍ EVROPĚ

Střední Evropa existuje a my v ní, ale nemáme to jednoduché. Pás zemí zhruba od Pobaltí a Polska na jih má složitou minulost. Renesance jej zasáhla jen okrajově a epocha zámořských objevů, která učinila Západ tím, čím je, Středoevropany neinspirovala. Zato utrpěli vyčerpávajícím zápasem s osmanskou expanzí. Za to, že ve Vídni, v Budapešti, v Bratislavě nestojí mešity, nýbrž kostely, divadla, galerie, zaplatilo se draze. Těžkou formativní zkušeností byl společný pád střední Evropy po roce 1918 do „pásma rozpadu“. Po zbytek 20. století se hroutily, obnovovaly, přesouvaly a přejmenovávaly státy, hranice i obyvatelstvo. Jistě to souviselo se zběsilou velmocenskou politikou, ale také s explozí netolerantních, až genocidně orientovaných lokálních ideologií. Tu tragickou dějinnou smršť si dodatečně zpřijemňujeme vyprávěními, jak jsme hrdinsky bojovali a vítězili. Ale v podvědomí si všichni neseme drastické kolektivní zkušenosti, někteří víc, jiní méně. Takže své představy o budoucnosti zatěžujeme hluboce vžitou nedůvěrou. Z té pramení občas i politika států V4. Od podzimu 1989 jsme se vesměs všestranně obohatili. Avšak naše úzkosti s námi zůstaly. Je to dobře patrné na výsledcích mnoha průzkumů veřejného mínění, občas i na lehce hysterickém tónu médií.

Poměrně mělké národní kultury se dlouhá desetiletí soustřeďovaly na výchovu k boji proti všemožným nepřítelům. Nyní se nabízí neproblematicky sobecký senzualismus. Užívej si, co to dá. Akutní rozpoložení nám však extrémní freudiánství, jež obsahy lidských životů redukuje na řízný sex, nezlepší. A taky se stále potýkáme s tradičními sklony ke kolektivistickému rovnostářství, jež je dnes posilováno módním tvrzením, že každý a každá musí být ve všem všudy roven každému a každé. Což podporuje jakousi permanentní rozjítřenost. Zanedbáno zůstává hlubší existenciální zakotvení našich individuálních existencí. Odtud, obávám se, náš nepokoj.

Žádné společenství nemůže úspěšně fungovat bez přirozené vnitřní diferenciaci a rozličnosti, podporované zákony a svobodnou kritikou. Fungující společenskou soustavu bohužel nelze vymyslet. Ta je odrazem kulturních hodnot, jimž společnost aktuálně důvěřuje. My žijeme z pestré změti představ, připomínající bazar použitého nábytku. Tu kousek poděděný po osvícencích, něco z pozůstalosti po TGM, trochu vzpomínek válečných hrdinů, tuhle křeslo po tetičce z Vídně, úlomky křesťanských zásad, něco „východní moudrosti“, tam ruský samovar, pak zas plakát z výzdoby anarchistického squatu, bolest politických vězňů pomíchaná s nacionalistickou zraněností, a k tomu ještě fascinace údajnou digitální všemohoucností. Je divné, že se leckdy cítíme všelijak? Zakopáváme o propletený myšlenkový nepořádek. Nevíme, kudy vedou hlavní směry a kudy vedlejší komunikace. V tomto stavu neočekávejme nic moc od politiků. Ti ať se starají aspoň o měnu, rozpočet, bezpečnost, zdravotnictví atd. Ale věřím, že časem by nás mohly trochu přeléčit trpělivé, od pýchy jakžtakž oproštěné kulturní iniciativy.

JIRÍ PEHE: LZE ZACHRÁNIT STŘEDNÍ EVROPU?

Střední Evropa, o které kdysi psal Milan Kundera ve svém eseji *Oloupený Západ* neboli *Tragédie střední Evropy*, už v podstatě neexistuje. Byla to střední Evropa, kterou bylo možné i po rozpadu Rakouska-Uherska identifikovat nejen s územím bývalé monarchie, ale také – a to především – s rozpoznatelnou kulturou.

Vznikla originální a zbytek světa inspirující společná kulturní identita, která dodnes v literatuře, malířství, hudbě i esejistice vyzařuje jakýsi specifický *Zeitgeist*. Kundera argumentoval, že navzdory této jedinečnosti byly středoevropská kultura i myšlení ukotvené v západní civilizaci. Připojení částí tohoto regionu k sovětskému impériu se podle něj rovnalo únosu na „byzantský“ Východ, jemuž se vyhnují milníky západní civilizace a byl mu cizí západní racionalismus.

Když se sovětské části střední Evropy po roce 1989 vynořily jako politicky svobodné, zdálo se, že nic nebrání tomu, aby region opět kulturně ožil a vrátil se k tomu, co ho spojovalo. Jenže se postupně ukázalo, že to nebude snadné.

Nacistická okupace zlikvidovala židovské intelektuály, kteří byli amalgámem spojujícím různé národní kultury v rámci monarchie. Sovětská okupace zase rozdělila region na země, které zůstaly součástí Západu, a země, které se na více než čtyři dekády ocitly geopoliticky na Východě.

V těchto zemích sice vznikly disidentské komunity, které spolupracovaly a jejichž intelektuální a kulturní produkce měla hodně společného. Ty v leccěms navazovaly na ducha střední Evropy ze začátku 20. století – kupříkladu v podobě karikování byrokratických aparátů a jejich jazyka. Zároveň se ale dosti lišily od kulturních a intelektuálních komunit v Rakousku nebo severní Itálii, kterým se podařilo sovětské nadvládě uniknout. Anebo i od těch ve Slovinsku a Chorvatsku. Tedy zemích, které sice též skončily pod komunistickou nadvládou, ale nikoliv sovětskou.

Snahy oživit střední Evropu v podobě visegrádské spolupráce nebyly zatím příliš úspěšné. A to z několika důvodů. Visegrádské uskupení je především politickým regionálním sdružením, které, i když se pokouší propagovat i kulturní a občanskou spolupráci, není organickým celkem. Už třeba proto, že kdysi byly součástí střední Evropy jen jižní části Polska, které patřily k rakousko-uherské monarchii.

Současné Polsko je země, která se cítí být evropskou – nikoliv nutně jen středoevropskou – mocností. Má ostatně více obyvatel než ostatní země Visegrádu dohromady. Historickým pojivem Visegrádu je mnohem více společně prožité komunistické trauma pod sovětskou nadvládou než společná kultura, v níž kdysi hráli svoji roli i dnešní Rakousko, Slovinsko, Podkarpatská Rus, Chorvatsko, severní Itálie nebo Transylvánie a Bukovina.

Je chvályhodné, že v rámci Visegrádu vznikají nejrůznější kulturní projekty – i s cílem oživit středoevropskou identitu. Bude to ale složité.

Ukazuje se totiž, že zejména bez kotvící role Vídně (s tím, že se geopoliticky těžiště „střední Evropy“ přesunulo spíše do Varšavy) se na povrch vyplavuje ve všech čtyřech zemích celá řada politických patologií. Včetně virulentního nacionalismu, který v jednotlivých zemích v leccěms navazuje mentálně na jejich předválečnou

historii. To, co tak dnes Visegrád především identifikuje v očích Západu, není nějaká rozpoznatelná kulturní identita a intelektuální produkce, ale spíše jakýsi zvláštní druh politického „zpátečnictví“, které se bojí sjednocené Evropy a má obecně problémy s liberálními demokraciemi.

Mohli bychom samozřejmě ironicky říci, že ani rakousko-uherská monarchie nebyla vzorem politické modernosti a že země Visegrádu dokonce v leccěms dnes navazují na tehdejší politické patologie. Tato politická „zaostalost“ bohužel ale není ve visegrádské části současné střední Evropy překrývána onou brilantní kulturní a intelektuální, vpravdě „středoevropskou“ produkcí, kterou svět zásobovala pozdní rakousko-uherská monarchie.

Je samozřejmě možné, že se skrze nejrůznější společné kulturní akce a výměny nakonec cosí jako nová středoevropská identita v rámci Visegrádu zrodí a že její gravitační pole přiláká i země, které byly součástí střední Evropy před sto lety. I proto jsou nejrůznější kulturní akce pořádané pod střechem Visegrádu chvályhodné. „Zachránit“ ale střední Evropu nebude jednoduché. Zatím občanské společnosti v jednotlivých visegrádských zemích, zejména jejich mládež, gravitují kulturně mnohem více k evropskému západu než jedna k druhé.

Autor je politolog, spisovatel a politický komentátor

MILAN ZNOJ: NOVÁ PRAVICE VE STŘEDNÍ EVROPĚ

Rodí se nová střední Evropa a jeden se nestačí divit. Vůdčími zeměmi této politické změny jsou Polsko a Maďarsko, které z Vísegrádu zjevně dělají spolek na rozložení EU. Česko se přidává, přinejmenším drží basu, jakkoli se přitom ošívá a zůstává opatrné. Když se Viktor Orbán odhodlaně přihlásil ke konzervativní kontrarevoluci, jak to učinil loni v polské Krynici, a Jaroslav Kaczyński jej neméně rozhodně na místě doplnil, že Poláci jsou pro konzervativní revoluci, tak čeští politici přeci jenom šetří silnými slovy a svůj odpor k Bruselu spíše převádějí na „technikálie“ sporu o kvóty pro imigranty apod. Nicméně směr je stejný, byť postup je „mírný v mezích zákona“.

Proto je v českém případě radno spíše mluvit o plíživé konzervativní revoluci. Její stopy jsou ovšem docela viditelné, stačí připomenout slogany, které jsme od pádu komunismu do světa vytrubovali: Návrat do Evropy! Evropě to osladíme! A nyní: Euro ne! Kvóty ne! Jedině bývalý prezident a bývalý vůdce ODS Václav Klaus, který by nějakou takovou konzervativní revoluci v Česku rád rozjel, přišel s tím, že volby jsou na nic, že potřebujeme novou občanskou sametovou revoluci. Zatím je ale pořád ještě generálem bez vojska. Otázkou ovšem je, jak dlouho ještě, neboť shánění rekrutů se již rozběhlo a několik klaunů se snaží chopit se příležitosti.

Střední Evropa se takto stává rájem nové pravice, která si v institucích EU vytváří svého nepřítele a politicky se profiluje. Poněkud opotřebovaný neoliberalismus přitom spojuje s nacionalismem, neboť privatizace sociálního státu zůstává jejím programem, který ovšem hodlá usměrňovat ku prospěchu domácích ekonomických elit, takže přitom může pěkně brojit proti nadnárodnímu kapitalismu. Tato nová pravice má také svůj sociální program, zvláště když mluví o národní solidaritě, kterou ovšem chápe jako sociální pomoc pro soukmenovce.

V neposlední řadě je to pravice populistická. Zásadně totiž odmítá tzv. staré a etablované domácí i evropské elity, které označuje za zrádce národa. Svou politickou moc naopak hodlá s pomocí masové propagandy budovat přímo na vztahu vůdců k lidu. Proto není nic nepochopitelného na tom, že se Václav Klaus změnil ze zásadního odpůrce občanské společnosti v hlasatele občanské revoluce, buďme rádi, že zatím jenom mírné revoluce konzervativní v mezích zákona.

Takové je bohužel současné podhoubí pro oživení konceptu střední Evropy. Cílem evropského středu se stává konzervativní revoluce, která rozklíženým společnostem tohoto území dává nový politický fundament a na západní Evropu se dívá s despektem. Tento střed vnímá západ jako společnost odcizenou a upadlou, což opisuje slovy multikulturní, byrokratická, liberální až socialistická, hlavně však vykořeněná, tedy bez víry, odhodlání a pevnosti. Orbánův Fidesz s tím začal v Maďarsku a Kaczyńského PiS v Polsku převzal iniciativu. Na řadě je tedy Česko...

Autor je politolog

MARTINA PECKOVÁ ČERNÁ: VISEGRÁD BY CHYBĚL STEJNĚ JAKO STŘEDNÍ EVROPA ANEB DRŽME SE I KULTURNÍCH INSTINKTŮ

V posledních měsících jsou stále hlasitější názory o škodlivosti našeho členství ve visegrádské skupině a umělosti tohoto uskupení. A skutečně, díky důsledkům vítězího populismu a nacionalismu v maďarském a polském podání a nešťastnému tanci visegrádského slona v porcelánu imigračních kvót vyšla značka Visegrád překvapivě rychle z módy na mezinárodní i domácí politické scéně. Patří více než čtvrtstoletí spolupráce „Věčtyřky“ opravdu na smetiště dějin podobně jako jiné umělé, ale ve své době opodstatněné konstrukty, jako byl třeba československý národ? Rozhodnutí, zda je víc à la mode Visegrád, Slavkov nebo Dunaj, přenechme politikům, je však jisté, že ve sféře kulturní by Visegrád chyběl stejně jako střední Evropa.

Vrátíme-li se do historie, pak je tzv. skupina V4 ještě stále hodnocena jako úspěšný projekt disidentských elit, jehož hlavním cílem byla společná integrace do evropských struktur a vybudování parlamentní demokracie s fungující tržní ekonomikou. Po útlumu v Klausově éře nabírá tato spolupráce na konci 90. let nový dech, a to i díky zřízení Mezinárodního visegrádského fondu, který od roku 2000 podporuje společné projekty v oblasti umění, kultury, vzdělávání a výzkumu. Samozřejmě, že se jedná o nástroj zahraniční politiky zřízený za účelem šíření kulturních a intelektuálních hodnot a budování image středoevropského regionu, ale kromě severovýchodních zemí se na ustavení obdobného (alespoň zatím) multilaterálně financovaného a transparentního nástroje podpory jiné regiony (např. BENELUX nebo středomořské země) neshodly. I to je důvod k mírné radosti.

V dnešní politicky vyhocené situaci se ke značce Visegrád sice umělci stavějí rezervovaně, ovšem kdo by se i v klidnějších dobách globálně zdánlivě nekonečných možností spolupráce dobrovolně a definitivně identifikoval s nějakou podobnou nálepkou, že? Intenzivní cirkulace divadelních, tanečních a hudebních produkcí a osobností z Česka, Polska, Slovenska a Maďarska po celém regionu však není žádnou zahraničně-politickou teorií, ale přirozenou potřebou a žitou realitou. Existují navíc oblasti, které lze nesporně považovat za více než úspěšné příklady společenské transformace – myslím především sféru nezávislého experimentálního divadla a tance, jež za jednu generaci v mnoha případech z bodu nula dospěla do vysokého stupně profesionalizace i mezinárodního renomé a vybuodovala udržitelnou infrastrukturu také pro budoucí projekty. Slovy moldavské účastnice visegrádské putovní konference, kterou jsme pořádali v minulém roce: „Kulturní operátoři v zemích Visegrádu napřeli svou energii k tomu, aby dostali sovětského člověka z post-sovětské deprese, což se jim podařilo hlavně díky aktivitám nezávislých umělců.“

Když jsme v pražském Institutu umění – Divadelním ústavu společně s kolegy z partnerských ústavů v Bratislavě, Varšavě a Budapešti zakládali projekt dlouhodobé propagační a výzkumné strategie a nazvali jsme ho Performing Arts Central Europe – Visegrad Countries Focus, učinili jsme tak s vědomím hutné filozoficko-historické problematiky navázané na pojem střední Evropa. Jakkoli akcentujeme visegrádskou spolupráci a synergii menších zemí v konkurenčním zápolení o pozornost na velkých mezinárodních fórech, ponecháváme na prvním místě pořád odkaz

středoevropských hodnot v širokém geopolitickém chápání zahrnujícím i německojazyčnou kulturu, která vnímá stabilitu střední Evropy také jako podstatnou, viz německé angažmá na Ukrajině. Projekt se rodil v roce 2011, kdy Evropu začaly ovládat programy „austerit“, maďarská kulturní scéna odrážela první útoky orbánovské garnitury a polské předsednictví EU se neslo v intencích expanze do zemí Východního partnerství, kde polští kolegové vykonali mnoho prospěšné práce mimo jiné právě pro nezávislou kulturu, jakkoliv dnes tuto linii opouštějí. V souvislosti s reflexemi 20. výročí pádu komunismu ve východní Evropě se znovu vynořila otázka vlastní identity a tzv. dohánění Západu. Je období (n)ostalgie po zpřetrhaných (nejen) kulturních vazbách v této části Evropy pouze „znouzečností“ tvářící v tvář poklesu zájmu Západu, nebo skutečnou snahou o restauraci středoevropské kulturní sounáležitosti? Zřejmě obojí.

V každém případě je tento proces součástí potřebné kulturní redefinice Evropy. Revize nekritického vzývání Západu je umocněná obdobím škrtů veřejných výdajů na resorty školství, zdravotnictví a kultury a odporem části intelektuální a kulturní obce vůči hodnocení kultury při argumentaci o prospěšnosti jejího financování výhradně z hlediska ekonomických dopadů, které politické elity ve většině případů tak jako tak nedojme. Není zde cesta pro ofenzivu střední Evropy, která by měla usilovat o to, být významná především kulturně? Slovy Václava Havla jsme sice přestali být v Evropě amnestovanými vězni, ale ještě stále jsme považováni za chudé odpadlíky. Součástí Evropské unie jsme oficiálně již dobrých třináct let a je taková, jakou jsme si ji udělali, nehledě na potenci našich politických elit podílet se na jejím fungování a rozhodování. Obava z neznámého panuje nejen ve východní Evropě, ale také na Západě, přičemž – jak se ukazuje i dnes – zůstáváme součástí spíše toho neznámého. A to spíše vlastní vinou. Tvoří-li podstatu identity jakéhokoli společenství kultura, pak pojďme konečně zúčtovat s demagogií „třešniček na dortu“. Možná se pak konečně dopracujeme ke kunderovským autentickým kulturním hodnotám, jimiž ve střední Evropě byla a je především kulturní rezistence. Vůči módám, ideologiím i mocenským manipulacím.

Autorka je teatroložka, překladatelka a kulturní manažerka

HENRIK IBSEN:

NORA

(DOMEČEK PRO PANENKY)

Pátek 20. 10. 2017 od 19.00
Velká scéna Divadla pod Palmovkou

Divadlo pod Palmovkou
Praha (CZ)

I bezelstné hrdinky mají svá tajemství

Překlad: František Fröhlich
Režie: Jan Nebeský
Dramaturgie a úprava: Daria Ullrichová
Scéna: Jan Nebeský a Jana Preková
Kostýmy: Jana Preková
Hudba: Miroslav Hloucal
Pohybová spolupráce: Nataša Novotná

Premiéra 16. 12. 2016
Délka představení 2:20 hod. s přestávkou
Anglické titulky

Manželství Nory a Torvalda Helmerových se zdá být vzorově šťastné. On dělá kariéru a ona je tou nejroztomilejší oddanou manželkou, jakou si ctižádostivý muž může přát. Leč v nedávné minulosti se Nora v zájmu svého manžela dopustila drobného podvodu. A navzdory své snaze chybu napravit je teď v pasti vyděrače. Jak se Torvald, který Noru systematicky tvaruje do podoby dokonalé manželky a matky, vyrovná s blížící se katastrofou, která hrozí zničit jeho ambiciózní plány? Co se skrývá pod povrchem zdánlivě ideálního a dokonale šťastného manželského páru?

Slavná Ibsenova hra, která byla ve své době naprosto skandální, je dnes kupodivu stále aktuální. Závěrečné rozhodnutí ženy Nory působilo tehdy nemravně emancipovaně a autorův ironický nadhled se v současnosti týká nejen tohoto rozhodnutí, ale už i samotné panenky Nory. Režisér Jan Nebeský, který našel ideální představitelku Nory v Tereze Dočkalové, se za předešlé inscenace Ibsenových her dočkal mnoha uznání i na prestižních mezinárodních festivalech. Jeho inscenace *Nora* v Divadle pod Palmovkou pro něj navíc znamenala návrat na jeviště divadla, ve kterém v roce 1988 svůj Ibsenovský cyklus zahajoval vysoce ceněnou inscenací *Přízraky*.

OSOBY A OBSAZENÍ:

JUDr. Torvald Helmer: Jan Teplý
Nora, jeho žena: Tereza Dočkalová
MUDr. Henri Rank: Jan Hušek
Kristina Lindová: Kateřina Holánová
JUDr. Nils Krogstad: Radek Valenta
Služka: Hana Seidlová

Na klavír hraje Jakub Tököly
na saxofon hraje Petr Kalfus

DIVADLO POD PALMOVKOU

Počátky Divadla pod Palmovkou, které v září 2017 zahájilo svou jubilejní 70. divadelní sezonu, se datují k srpnu 1948, kdy v Praze vznikla nová divadelní skupina složená z mladých herců. Ti se později přesunuli do dnešní budovy Divadla pod Palmovkou, jejíž divadelní tradice sahají až hluboko do 19. století (tehdy se na tomto místě jako na jednom z nemnoha míst Prahy hrálo české divadlo). V prvních letech se divadlo – tehdy působilo pod názvem Městské a oblastní divadlo – věnovalo zejména uvádění klasického činoherního repertoáru, ale i nových, společensky angažovaných divadelních her. Později bylo divadlo přejmenováno na Divadlo S. K. Neumanna a stalo se líhní významných hereckých osobností, které podstatně ovlivnily tvář moderního českého divadla. V šedesátých letech 20. století pod vedením Václava Lohniského patřilo libeňské divadlo mezi nejsledovanější v zemi a nezřídka otvíralo nové pohledy na možnosti divadelního umění. Doménou divadla tehdy byl zejména klasický repertoár a hudební komedie, ale také nové západoevropské hry, které byly v libeňském divadle nezřídka uváděny v československé premiéře. Nejvýraznější inscenací této doby byla evropská premiéra Albeeho hry *Kdo se bojí Virginie Woolfové*, pozoruhodné bylo však také Lohniského znovuobjevení Brechta. V sedmdesátých a osmdesátých letech patřilo Divadlo S. K. Neumanna mezi špičková československá divadla s kvalitním souborem hereckých osobností, i když kvality šedesátých let se dosáhnout nepodařilo. Od roku 1990 nese název Divadlo pod Palmovkou a postupně se znovu vypracovalo na jednu z předních a intenzivně sledovaných českých divadelních scén. V roce 2002 zasáhla divadlo katastrofální povodeň, v červnu 2013 se situace opakovala a následně bylo divadlo dva roky rekonstruováno. Od 1. září 2013 je ředitelem a uměleckým šéfem Divadla pod Palmovkou Michal Lang, pod jehož vedením byl vybudován nový ambiciózní umělecký soubor. Práce divadla patřila v minulém roce mezi nejčastěji nominované hned v několika kritických anketách a divadelních cenách. V současnosti se Divadlo pod Palmovkou zaměřuje především na nové podoby klasických divadelních her a na uvádění her nových, včetně divadelních adaptací a her autorových. Disponuje dvěma divadelními scénami, Velkou scénou pro 250 diváků a Studiem Palm off pro 80 diváků. V roce 2016 Divadlo pod Palmovkou uspořádalo první ročník mezinárodního festivalu divadel střední Evropy PALM OFF FEST.

„Nerad vysvětluji. Nerad poučuji. Rád se bavím a hledám společně s herci v materii textu a za ní.“

(Z rozhovoru s Janem Nebeským uveřejněného v programu k inscenaci Nora)

„Všechno zlato světa je aspoň dvacet minut uvažovat o pokoře, o tom, co skrze mne může být darováno druhému. Modlit se o skutečný tón. Pokusit se změnit svět. Změnit divadlo. Divadlo je můj prostředek. Mám něco na srdci.“

(Z rozhovoru s Janem Nebeským uveřejněného v programu k inscenaci Nora)

„Výborná je Tereza Dočkalová v titulní roli. Zdánlivě ukázkově banální naivka postupně odkrývá temná místa, vzdor vážnějším tónům si zuby nehty drží výraz roztomile nesvéprávné panenky, i když to stojí pořád víc a víc nervů a důstojnosti. Tento rozpor uvnitř hlavní postavy se ukáže být hlavní hybnou silou – a Dočkalová s ním umí zacházet tak, že není jasné, kdy tato na pohled směšná žena něco na někoho hraje a kdy je skutečně sama sebou. Nebo jestli třeba není víc sama sebou, když to na někoho hraje.“

(Vladimír Mikulka, Divadelní noviny)

PROKLETÍ

(na motivy stejnojmenné hry Stanislawa Wyspiańskiego)

Neděle 22. 10. 2017 od 19.00
Velká scéna Divadla pod Palmovkou

Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera
Varšava (PL)

Nejskandálnější inscenace 21. století!

Režie: Oliver Frlić

Dramaturgie: Goran Injac, Joanna Wichowska, Agnieszka Jakimiak

Kostýmy: Sandra Dekanić

Světelný design: Jacqueline Sobiszewski

Spolupráce na scénografii: Małgorzata Dzik

Premiéra 18. 2. 2017

Délka představení 1:20 hod. bez přestávky

České titulky

Představení je určeno pouze dospělým divákům
V představení se používá stroboskop a zaznívá v ní hlasitá hudba
Po skončení představení diskuze s tvůrci

Oliver Frlić, známý a ceněný bosensko-chorvatský režisér a dramatik, je jedním z nejvýraznějších představitelů evropského kritického divadla, které usiluje o podněcování odvážné diskuze na komplikované společensko-politické otázky. Jeho inscenace vyvolávají bouřlivé reakce, ať už se jedná o země bývalé Jugoslávie, nebo Německo, kde Frlić v poslední době často inscenuje. Nejinak je tomu i v případě jeho inscenace *Prokletí*, která měla premiéru v únoru tohoto roku ve varšavském Teatru Powszechném. Doslova během několika hodin po své premiéře se *Prokletí* stalo „horkým tématem“ polské politické i celospolečenské scény. Proti inscenaci protestovali nejen politici, ale také představitelé národoveckých i náboženských fundamentalistů. Na tvůrce bylo podáno trestní oznámení. O inscenaci a o událostech kolem ní referovaly přední evropské deníky (The Guardian, Le Monde, Süddeutsche Zeitung ad.), a stala se tak – bez jakékoli nadsázky – nejsledovanější divadelní událostí 21. století.

V *Prokletí* režisér vychází ze stejnojmenné hry polského modernisty Stanislawa Wyspiańskiego, která líčí zapovězený vztah venkovského faráře a mladé dívky – ostatně už kvůli tomuto tématu vyvolala hra v době své premiéry (1899) značný skandál. Ve Frlićově interpretaci však z původní hry Wyspiańskiego zbylo jen několik vět. Pro režiséra jsou daleko podstatnější témata, jež v dramatikově textu nachází a pro něž hledá v současné (polské) realitě aktuální podoby. Vznikl tak vrstevnatý divadelní esej, v němž Frlić zkoumá nejen vztah polské společnosti ke katolické církvi, ale klade si také otázky po smyslu a účelnosti kritického a politického divadla v dnešním světě.

S dílem Olivera Frliće se české publikum mělo možnost v tomto roce setkat již dvakrát – v Praze a Olomouci hostovaly jeho starší inscenace ze Slovinska a Německa. Inscenace *Prokletí* je jeho nejčerstvějším dílem a doposud krom Polska hostovala pouze v berlínském divadle Maxim Gorki Theater. Pražská repríza je tak teprve jejím druhým hostováním v zahraničí.

TEATR POWSZECHNY IM. ZYGMUNTA HÜBNERA

Divadlo vzniklo na místě bývalého kina, kde jej v roce 1945 pod názvem Teatr Popularny otevřel herec a kulturní organizátor Jan Mroziński. V září 1945 bylo divadlo přejmenováno na Teatr Powszechny a stalo se nejdůležitější scénou varšavských Městských činoherních divadel. Od poloviny padesátých let se divadlo stalo výraznou scénou na divadelní mapě Varšavy a záhy i celého Polska: proslulost divadla vychází nejen z netradičně voleného repertoáru opírajícího se mj. o polské divadelní hry a originální

HRAJÍ:

Karolina Adamczyk

Klara Bielawka

Maria Robaszkiewicz

Barbara Wysocka

Julia Wyszynska

Jacek Beler

Arkadiusz Brykalski

Michał Czachor

režijní uchopení, ale také o vynikající herecké výkony. Po nástupu uměleckého šéfa a režiséra Zygmunta Hübnera v roce 1975 (v roce 1976 se stal i ředitelem divadla) změnil Teatr Powszechny svou tvář ještě důsledněji a promyšleněji směrem k modernímu divadlu. Hübner usiloval o odvážné jevištní umění nepodléhající aktuálním módám – usiloval o divadlo, které by bylo především divadlem intelektu, od základu promyšleným dílem, které je morálně (více než politicky) angažované. V roce 1975 se zde např. uskutečnila významná premiéra inscenace A. Wajdy Dantonova smrt, která je jednou z největších událostí historie polského divadla. Následovaly jí další inscenace, které ve své době značně jitřily politickou i společenskou atmosféru komunistického Polska – mj. také inscenace aktovek V. Havla. Zygmunt Hübner, který se celý život snažil statečně čelit komunismu, zemřel v roce 1989 téměř současně s pádem komunistického režimu. V roce 1991 byl na jeho památku Teatr Powszechny přejmenován na Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera. V devadesátých letech minulého století divadlo pokračovalo v cestě nastoupené v předcházející velké Hübnerově éře, snažilo se ji však rozšířit o současnou západní, zejména anglickou dramaturgiu. V roce 1996 zde z iniciativy mladých herců vznikl Teatr Montownia, jedno z nejzajímavějších divadelních uskupení posledních let, které uvádí v koprodukcii s Teatrem Powszechnym své produkce určené zejména mladší generaci. Tvorba Teatru Powszechného v době po roce 1989 nezřídka budila velké emoce a provokovala k bouřlivým diskuzím kritiků i diváků o současné podobě společnosti a tradicích. V divadelní sezoně 2009–2010 proběhla v divadelní budově rozsáhlá rekonstrukce a modernizace. Soubor nyní disponuje třemi moderními divadelními sály. Na největší scéně jsou uváděna díla určená široké divácké obci, variabilní studiová scéna je místem dialogu o etické kondici současného člověka. Nejmenší scéna je určena pro experimentální inscenace mladých tvůrců. Od roku 2013 divadlo vede Paweł Łysak společně s Pawłem Sztarbowským. S odvoláním na umělecký odkaz Z. Hübnera chtějí vytvářet divadlo, které je aktivní na scéně i mimo ni. Místní herecký soubor je odbornou kritikou považovaný za jeden z nejlepších hereckých souborů v dnešním Polsku. Teatr Powszechny organizuje řadu aktivit, v nichž rozvíjí jiný způsob kontaktu se svým publikem – jedná se např. o mnohé diskuze, komunitní zahradu či spoluúčasť divadla na letním pouličním festivalu, jenž se snaží pozitivně ovlivnit veřejný prostor ve varšavské čtvrti Praga, která patří k ekonomicky a sociálně nejvytlučenějším lokalitám polského hlavního města.

„Těm, kteří po tom všem, co v USA udělal Living Theatre nebo vlámská Nová vlna, tvrdí, že nedělám umění, mohu říct pouze jedno: vraťte se do školy.“

(gazeta.pl)

„Základním úkolem divadla je zpochybňovat to, co chápeme jako samozřejmost.“

(krytykapolityczna.pl)

„*Prokletí* budí nadšení rafinovanou strukturou, precizní narací; představení pevně chytne a ovládne divákovy emoce a navzdory očekávání forma, která není pro Frlióce důležitá, protože má sloužit obsahu, je zkonstruována tak, že máme do činění s jedním z nejlepších divadelních představení posledních (mnoha) let. A možná dokonce nejlepším, jakkoli takovéto hodnocení může znít dost namyšleně. Pro jistotu tedy napíši, že je to rozhodně nejlepší Frlióova inscenace, jakou jsem kdy viděl.“

(Jakub Majmurek, krytykapolityczna.pl)

STEFANO MASSINI:

DYNASTIE

(LEHMAN BROTHERS)

Úterý 24. 10. 2017 od 19.00
Za oponou Velké scény Divadla pod Palmovkou

Divadlo Husa na provázku
Brno (CZ)

Dějiny kapitalismu ve třech hodinách

Překlad: Irena Novotná
Režie a úprava: Michal Dočekal
Dramaturgie: Miroslav Oščatka
Scéna: Dragan Stojčevski
Kostýmy: Sylva Zimula Hanáková
Hudba: Ivan Acher

Česká premiéra 3. 5. 2017
Délka představení 3 hod. s přestávkou

Po představení diskuze s tvůrci

V roce 1844 přišel do New Yorku s jediným kufrem. Otevřel malíčkový obchod a po něm přišli do Spojených států ještě jeho dva bratři. Záhy vybudovali byznys, na jehož konci stála čtvrtá největší banka v USA. Její pád v roce 2008 a rekordní bankrot ve výši 200 miliard dolarů spustil celosvětovou hospodářskou krizi, jejíž důsledky na vlastní kůži dodnes cítí lidé po celém světě. Fascinující portrét židovské německé rodiny jako skalpel otevírá útroby historie USA a omračujícím způsobem zachycuje dějiny kapitalismu. Ve Francii inscenace této hry získala cenu divadelní kritiky a nominaci na prestižní cenu Molière. V Itálii uhranula kritiku i diváky (5 cen Ubu). Titul je nyní poprvé inscenován v České republice.

Italský dramatik a režisér Stefano Massini se ve své rozsáhlé trilogii o společnosti Lehman Brothers věnuje zejména fenoménu amerického kapitalismu: odhaluje jeho pozitivní i negativní stránky a rysy. Společnosti Lehman Brothers se totiž během její stopadesátileté existence nebylo dařilo investovat do odvětví a technologií, které se v budoucnu ukázaly jako velmi progresivní. Zároveň ale tato společnost stála také u řady problematických rozhodnutí a nakonec i za bankrotem, který doslova a do písmene pocítil celý svět. Tvrdá práce a lačnost: Lehman Brothers.

OSOBY A OBSAZENÍ:

Henry Lehman (1822–1855): Adam Mašura
Emanuel Lehman (1827–1907): Jan Kolařík
Mayer Lehman (1830–1897): Tomáš Milostný
Philip Lehman (1861–1947): Dalibor Buš
Robert Lehman (1891–1969): Milan Holenda
Herbert Lehman (1878–1963): Martin Donutil
Irving Lehman (1876–1945): Tereza Marečková

Všichni herci dále hrají celou řadu dalších postav

DIVADLO HUSA NA PROVÁZKU

Divadlo vzniklo v roce 1967, kdy začala skupina amatérských divadelníků (většinou studentů brněnských uměleckých škol) pod vedením dramaturga, pedagoga a teatrologa Bořivoje Srby v návaznosti na meziválečnou divadelní avantgardu, ale i nové umělecké podněty experimentovat s divadelními tvary (název divadla odkazuje ke sbírce experimentálních textů Jiřího Mahena Husa na provázku z roku 1925). Na počátku vzniku divadla byla myšlenka experimentální scény jako širšího kulturního centra, které by sdružovalo generačně a názorově spřízněné umělce. Srba formuloval jako základní tvůrčí princip program nepravdivé dramaturgie, ve které jde o hledání nových témat v původně nedramatických textech. Později byly v Husu na provázku jako nejdůležitější vnímány hledání a experimentování, dramaturgická otevřenost, hraní v nepravdivém prostoru (včetně pouličního divadla), fyzická a pohybová připravenost herců a kontakt s aktuálními tendencemi světového divadla a politicko-společenským děním. Pod vedením režisérů Evy Tálské, Zdeňky Pospíšila a Petera Scherhaufera se záhy Divadlo Husa na provázku zařadilo mezi nejprogresivnější československé divadelní scény té doby. V dubnu 1969, kdy se do čela KSČ dostal pozdější československý prezident Gustáv Husák, muselo divadlo na základě cenzurního zásahu ze svého názvu slovo „husa“ vypustit. Nový název Divadlo na provázku poněkud mrazivě symbolizoval jeho další působení v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století, kdy divadlo na jedné straně v zahraničí často a úspěšně reprezentovalo československou divadelní kulturu a účastnilo se i řady mezinárodních projektů (zvláště důležité byly kontakty s polskými divadly), na straně druhé ale bylo komunistickým režimem omezoováno a téměř neustále čelilo hrozbě zákazu činnosti. V roce 1972 se podařilo soubor zprofesionalizovat. V roce 1986 vznikl projekt Centra experimentálního divadla (CED), který zahrnoval výstavbu nových a moderně vybavených divadelních prostor pro experimentální divadlo a jeho výzkum, ale i prostor určených pro společenská setkávání, studia a diskuze. Zrealizovat se jej podařilo v roce 1993 podle návrhu architektů Karla Hubálka a Jiřího Hakulína. Divadelní budovy Centra experimentálního divadla „obývá“ Divadlo Husa na provázku dodnes. Uměleckým šéfem divadla je od roku 2005 Vladimír Morávek.

„Jsou to takové dějiny kapitalismu, respektive dějiny euroatlantického světa v posledních zhruba 170 letech, kdy došlo k neuvěřitelné akceleraci.“

(Michal Dočekal o inscenaci)

„Příběh se nezabývá pouze finančními problémy, ale vynalézavými osobnostmi typu Baťa, Škoda a dalšími. Je to příběh otců zakladatelů a jejich synů, kteří jsou díky svému úspěchu až nesmrtelní, úspěch je ale i dožene.“

(Michal Dočekal o inscenaci, Brněnský deník)

„Hru nelze pojednat jen jako rodovou ságu židovských přistěhovalců odněkud z Bavorska, neboť rodina Lehmanova je záhy vtažena a vpletena do osudů celé země a do prudkého civilizačního rozvoje Ameriky i světa v 19. a 20. století. Právě s tímto nepsaným požadavkem se Dočekalova režie vyrovnává znamenitě, a tak jsme – především v první části – svědky atraktivní třaskavé směsice amerických snů a tragédií. (Při černobílém pojednání postav i scény lze mít chvílemi i pocit, že jsme se ocitli v „bláznivém“ světě grotesky.)“

(Josef Mlejnek, Divadelní noviny)

TOMÁŠ BARÁNEK, TOMÁŠ DIANIŠKA: JAK SBALIT ŽENU 2.0

Středa 25. 10. 2017 od 19.30
Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou

Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou
Praha (CZ)

Divadelní verze českého bestselleru o technologii milostného lovu

Režie: F. X. Kalba
Výprava: Lenka Odvárková
Hudba: Jakub Hlobil
Dramaturgie: Ladislav Stýblo

Světová premiéra 10. 2. 2017
Délka představení 1:20 hod. bez přestávky

Upozornění: Představení je vhodné od patnácti let
V představení je použit stroboskop

Jste nešťastně zamilovaní? Chcete se konečně seznámit s dívkou? Chcete získat ženu, která vás ignoruje (anebo nazpět tu, která vás opustila)? Chcete se stát mužem, o kterého se budou ženy prát? Hra Studia PALM OFF se věnuje především milostným vztahům a stereotypům, které v nich panují, a obsahuje postupy a „triky“, které mají bezmála univerzální platnost a téměř stoprocentní účinnost na dívky a ženy libovolného charakteru, tvaru a věku...

Autor knižní předlohy Tomáš Baránek působil několik let jako vztahový poradce a posbíral řadu poznatků o mužských stereotypích a nejčastějších komunikačních chybách, které muži při navazování vztahů dělají. Jeho úspěšná knižní příručka (byla již přeložena také do slovenštiny a polštiny) je zároveň doplněná i řadou praktických cvičení, a tak si přímo říká o divadelní podobu. Autor divadelní adaptace Tomáš Dianiška je úspěšným hercem, dramatikem a divadelním organizátorem, který byl v roce 2016 oceněn v prestižní Ceně divadelní kritiky jako Talent roku.

OSOBY A OBSAZENÍ:

Eva: Tereza Dočkalová
Nikol: Šárka Opršalová
Kamil: Jakub Albrecht
Filip: Tomáš Dianiška

STUDIO PALM OFF

Již v osmdesátých letech 20. století byly vedle Velké scény zaměřené především na klasický divadelní repertoár uváděny v někdejších Divadle S. K. Neumanna (dnes Divadlo pod Palmovkou) také komorně laděné inscenace. Zprvu se tak dělo ve foyeru divadla, v roce 1989 pro tyto účely vznikl nový variabilní prostor Divadlo na zkušebně. Provoz na této scéně však poměrně záhy zanikl a prostor sálu byl adaptován pro potřeby zkušebny a skladu divadelních rekvizit a dekorací. Až v roce 2004 byl v Divadle pod Palmovkou vybudován zcela nový prostor Malé scény, která se nachází v podkroví hlavní divadelní budovy, kde bylo úspěšně uvedeno několik komorně laděných inscenací. Ani zde se však pravidelný divadelní provoz v režii Divadla pod Palmovkou dlouho neudržel: od roku 2007 byla Malá scéna poskytována spřáteleným divadelním souborům (Divadlo Letí, Komorní činohra), které tak získaly možnost stálého působiště. V roce 2013, po příchodu ředitele a uměleckého šéfa Michala Langa, získal prostor Malé scény nové dramaturgické zaměření orientované na novou dramaturgiu a byl adaptován pro potřeby experimentálního divadla určeného pro cca 80 diváků. Studio PALM OFF je nyní platformou zejména pro současné podoby divadla, novou dramaturgiu, „punkové“ divadelní hledání, jevištní, výtvarné a dramatické experimenty a zkoumání hranic divadelnosti. Svě inscenace zde uvádí jak Divadlo pod Palmovkou, tak divadelní subjekty úzce spojené s Divadlem pod Palmovkou (generační Divadlo F. X. Kalby, které patří mezi nejprogresivnější mladé české divadelní skupiny současnosti) nebo spřátelené divadelní skupiny (Cabaret Calembour). V rámci Studia PALM OFF byly Divadlem pod Palmovkou nebo v úzké spolupráci s ním doposud uvedeny inscenace politického kabaretu Miloš Ubu, hrabalovské mediální studie Hrabe ti? aneb Hrabal, hry D. Maslowské Dva ubohý Rumuni, co mluvěj polsky a ve spolupráci s Divadlem F. X. Kalby pak úspěšné autorské inscenace 1000 věcí, co mě serou, Přísně tajné: Hrubá nemravnost, Mickey Mouse je mrtvý, Mlčení bobříků, Jak sbalit ženu 2.0 a Dotěrnosti.

„Nejdůležitější otázka vždy zní: ‚Jak by to udělal Michael Jackson?‘ Když milujete POP, nestydíte se za něj a berete ho vážně, může vykristalizovat v ART.“

(Tomáš Dianiška, Divadelní noviny)

„Nejtěžší na divadle je vytáhnout, o čem to je. Ale to je práce režisérů, kteří mě potom nenávidí, protože moje hra je docela plytká, jsou to jenom fórečky.“

(Rozhovor s Tomášem Dianiškou, Divadelní noviny)

„Tomáši Dianiškovi a jeho perverzní nátuře dělat si z nejrůznějších věcí srandu se nelze divit, že se rozhodl převést Baránkovu knihu do divadelní podoby. Ona si o to přímo říká. Snad každý problém, který by mohl muž při balení ženy mít (a že jich je), je vedle instrukcí, jak je řešit, doprovázen ‚uvěřitelným‘ dialogem mezi mužem a ženou. Dianiškovi pak stačilo různé mikropříběhy postav scelit do jedné velké odyssey losera za štěstím v podobě sbalené ženy.“

(Dominik Melichar, Divadelní noviny)

ANNA FRANKOVÁ

Čtvrtek 26. 10. 2017 od 19.00
Za oponou Velké scény Divadla pod Palmovkou

Nové divadlo
Nitra (SK)

Představení na motivy knihy *Deník Anny Frankové*

Koncept: Šimon Spišák a Veronika Gabčíková

Dramatizace: Šimon Spišák

Režie: Šimon Spišák

Scéna, kostýmy a loutky: Karel Czech

Dramaturgie: Veronika Gabčíková

Premiéra 19. 11. 2016

Délka představení 1:30 hod. bez přestávky

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Dramatizace světoznámého *Deníku Anny Frankové*. Režie Šimona Spišáka v bezmála monologicky vystavěné inscenaci akcentuje vnitřní svět dospívající hrdinky včetně jejího citového a vztahového trápení, přičemž se opírá zejména o vynikající herecké výkony Lucie Korené a Ivana Martinky. Právě díky nim se stává divadelní vyprávění svědka evropského holocaustu mimořádně syrovou, silnou a aktuální výpovědí.

Třináctiletá Anna Franková se spolu s rodinou a dalšími čtyřmi lidmi skrývala během druhé světové války dva roky v zadní části jedné z amsterodamských budov. Od 12. června 1942 do 1. srpna 1944 si zaznamenávala všechno, co se kolem dělo, ale i to, co se dělo v jejím nitru a co ji trápilo nebo naopak těšilo. V březnu 1944 zaslechla v Oranžském rádiu výzvu občanům, aby poskytli své válečné poznámky do sbírky pro historické bádání, a začala své poznámky přepisovat do knižní podoby. Deník končí textem zapsaným pouhých několik dní před tím, než byli ona i její rodina nalezeni německými vojáky a odvezeni do koncentračního tábora. Anna Franková zemřela na tyfus v koncentračním táboře Bergen-Belsen. Její deník se ale dochoval a o jeho vydání se zasloužil Annin otec Otto Frank, který jako jediný z rodiny válku přežil. Inscenace Šimona Spišáka osobitým způsobem reaguje na současný vzestup evropského nacionalismu a neonacismu.

OSOBY A OBSAZENÍ:

Anna Franková: Lucia Korená

Peter van Daan, otec, matka, Miep,

pan van Daan, paní van Daanová, pan Düssel,

Mortie, kocour, atd.: Ivan Martinka

Hlasatel: Martin Nahálka

Annin hlas: Alica Cvečková

NOVÉ DIVADLO

Divadlo bylo založeno některými bývalými členy Starého divadla Karola Spišáka, kteří po neshodách s ředitelem Martinem Kusendem odešli a na jaře 2016 založili vlastní soubor pod názvem Nové divadlo. První premiéra Nového divadla se uskutečnila 10. června 2016 v nitranském kulturním centru Hidepark. Jednalo se o inscenaci hry *Kúpalisko slovenské autorky Bány Kubátové napsané přímo pro Nové divadlo. Satirický, nepate-tický, otevřený, krutý pohled na odvěké téma mužsko-ženských vztahů v režii Šimona Spišáka zaujal především zdravou drzostí a ostrostí generačně nekompromisní výpovědi. Druhou premiérou pak byla inscenace pro děti *Kúzlátka a vlk, která vznikla podle koncepce Šimona Spišáka. Na motivy známé pohádky se tvůrci originálně pokusili představit tajemnou postavu vlka v širokých souvislostech – nikoliv pouze jako symbol nebezpečí a zla, ale také v rovině symbolické a mytologické. Třetí inscenací Nového divadla v Nitře byla inscenace Anna Franková realizovaná rovněž podle koncepce režiséra Šimona Spišáka. Na motivy známého Deníku Anny Frankové vznikla inscenace o nenávisti, strachu a síle lidské důvěry v budoucnost. Divadelní publicista Daniel Ballay o inscenaci napsal: „Tvůrci zdramatizovaného deníku podali hravým způsobem důvěrná zákoutí a tajemství prožívané puberty namísto pouhé rekonstrukce deníkových zápisků (...). Inscenace se tak nestala sentimentální, ale fakticky věrnou v hledání lidského tepla paradoxně v době všeobecné nenávisti a stále méně odůvodněné xenofobie.“ Zatím poslední inscenace Nového divadla má název *4 ženy na konci světa a jejím autorem a režisérem je Juraj Nvota. Zvláštní jevištňní tvar připomínající kabaret s prvky stand-up komedie s podtitulem „čtyři ženy na malém jevišti, mají co ztratit, protože nic neskrývají“ nahlíží do hlubin ženských duší a slov. V současné době sídlí Nové divadlo v sále Domu Matice slovenské v Nitře.***

„Naše hra je v současnosti výsostně aktuální, protože upozorňuje na věci, které se dějí v dnešní době – vidíme, jak narůstá extremismus, objevují se prvky fašismu.“

(Dramaturgyně Veronika Gabčíková v článku Jany Černákové, Naša Nitra)

„V momentě, kdy si člověk přestane vážit jiného člověka s odlišným původem, světonázorem či náboženstvím hrozí, že zlo, které ve druhé světové válce postihlo miliony lidí, se v jiné podobě může vrátit i dnes.“

(Dramaturgyně Veronika Gabčíková v článku Jany Černákové, Naša Nitra)

„Silným motivem je umlčování Anny, která je hlučná, touží tancovat a zpívat. Prýští z ní touha po životě, po pochopení světa, nedokáže se tiše a poslušně podřídít jako její sestra Margot. Taková Anna by mohla být pozitivním vzorem i pro dnešní generaci – problémem je však to, že podle průzkumů dnešní školáky z pasivní apatie nevytrhávají pozitivní příklady, ale radikalizovaná rétorika nových ‚vůdců‘.“

(Martina Mašlářová, Konkrétně o divadle)

PHILIPP LÖHLE: NEJSME BARBAŘI!

Sobota 28. 10. 2017 od 19.00
Za oponou Velké scény Divadla pod Palmovkou

Katona József Színház
Budapešť (HUN)

Prudce aktuální, groteskní společenská satira na téma uprchlíků

Překlad: Gábor Kerényi
Adaptace: Krisztián Peer
Režie: Vilmos Vajdai
Dramaturgie: Tamara Török
Scéna a kostýmy: Nóra Juhász
Text písně: Zsolt Máthé
Světelný design: Krisztián Balázs
Zvuk: Márk Balázs
Píseň do češtiny přebásnil Jiří Zeman

Premiéra 7. 1. 2017
Délka představení 1:50 hod. bez přestávky
České titulky

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Manželský pár a vedle nich další, noví nájemníci. I když první setkání proběhne poněkud křečovitě, brzy se oba pářečky shodnou na společných zájmech – televize přes půl stěny pro muže a jóga pro ženy. Zdvorné přátelství tak může pokračovat. Jedné noci se však u jejich dveří objeví záhadný cizinec. Jeden pár ho rezolutně odmítne, žena z druhého páru mu podá pomocnou ruku a poskytne mu azyl. V tu ránu končí veškerá zdvořilost...

Úspěšná hořká komedie německého dramatika Philippa Löhleho měla premiéru před třemi lety v bernském městském divadle. Budapešťští inscenátoři přenesli dramatikův text do reálií současného Maďarska. Díky tomu jakoby v přímém přenosu sledujeme rozpad tradičních i deklarovaných hodnot představitelů středostavovské společnosti tváří v tvář uprchlické krizi.

OSOBY A OBSAZENÍ:

Barbara: Andrea Fullajtár
Mario: István Dankó
Linda: Hanna Pálos
Levente: Zoltán Rajkai
Dále hraji: László Czinke, Tibor Kardos, Janka Kertész, Kata Milla Kovács, Gitta Szendrey, Áron Tamaskó, Violetta Vigh (členové programu „Katona Behívó“)

KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ

Divadlo, které se může pochlubit sezónní návštěvností přes 100 tisíc diváků, je jednou z nejznámějších a nejuznávanějších scén nejen v Maďarsku, ale také v zahraničí. Pomocí moderních a inovativních postupů přibližuje především problémy a nejdůležitější otázky ze života současné společnosti. Divadlo Józsefa Katony ve své dnešní podobě vzniklo v roce 1982 poté, co se v rámci maďarského Národního divadla vytvořila samostatná skupina herců a režisérů. Divadlo sídlí v bývalém Komorním divadle Národního divadla. Název divadla odkazuje k dramatikovi, překladateli a významnému představiteli maďarské národní dramatiky v její rané fázi Józsefu Katonovi (1791–1830), který proslul jako autor historických her (mimo jiné i z českého prostředí, s tematikou husitství).

S ohledem na své tradice je Katona József Színház realistickým divadlem, avšak nikoliv ve smyslu úzce pojatého stylového realismu, nýbrž v celkovém smyslu estetickém: ve svém vztahu ke skutečnosti. Ačkoliv je herecký soubor budapeštského divadla v souladu s tradicí maďarské divadelní kultury postavený především na herectví, které je zde motivováno a budováno psychologicky realistickým způsobem, přesto inovativně inscenuje také díla, jež si vyžadují osvojení moderního divadelního jazyka obohaceného avantgardními směry. Divadlo Józsefa Katony není divadlem pouze pro užší vrstvy, ale snaží se oslovit co nejširší a co nejčlenitější obecnost. Snahou divadla je zejména ničím neomezený dialog s publikem. Ředitelem divadla je od roku 2011 Gábor Máté; Divadlo Józsefa Katony je členem mezinárodní sítě divadel mitos21. V Katona József Színház pravidelně režirují přední představitelé současné maďarské režie – jedná se například o Gábora Zsámbékiho, Tamáse Aschera či Viktora Bodóa.

„Mladí představují budoucnost, a právě jim tuhle zemi mrvíme.“

(Režisér Vilmos Vajdai)

„Herci přímo excelují: břitce a s propracovaností do nejmenších detailů, chvílemi až za hranicí absurdity, přinášejí karikaturu konzumní společnosti se všemi jejími fobiemi a zkažeností.“

(Noémi Marik, Vasárnapi Hírek)

„Snad nikdo dosud nepojednával o ohroženosti evropské kultury naší doby s takovým humorem. Tento všeprostopující, drásavý humor, ze kterého má člověk husí kůži, diváka nešetří. V prvním nestřeženém okamžiku ho vtáhne do příběhu, aby ho následně provedl všemi možnými polohami od počátečního nesmělého úsměvu přes rozpačité hihňání až ke konečné strhující extázi hurónského smíchu.“

(Katalin Kálai, umělecký portál ART7)

ŽO LANGEROVÁ: TENKRÁT V BRATISLAVĚ

Neděle 29. 10. 2017 od 19.00
Velká scéna Divadla pod Palmovkou

Slovenské komorné divadlo Martin
Martin (SK)

Dramatizace jednoho z nejsilnějších děl o Evropě pod komunistickou nadvládou

Dramatizace: Peter Pavlac
Režie: Patrik Lančarič
Dramaturgie: Monika Michnová
Scéna: Jozef Ciller
Kostýmy: Jana Kuttnerová
Hudba: Vladislav Šarišský

OSOBY A OBSAZENÍ:

Žo: Jana Olhová
Zuzka: Lucia Jašková
Táňa: Zuzana Rohoňová
Ženy: Eva Gašparová, Lubomíra Krkošková, Nadežda Vladařová
Muži: Michal Gazdík, František Výrostko, Jaroslav Kysel

Premiéra 6. 11. 2015
Délka představení 3 hod. s přestávkou

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Inscenace je dramatizací autobiografického románu autorky Žo Langerové *Vtedy v Bratislave (Můj život s Oskarom L.)*, jenž na Slovensku vyšel v roce 2007, dvacet osm let po původním anglickém vydání, a v témže roce se stal knihou roku. Kniha vyšla v nedávné době pod názvem *Žila jsem s oddaným komunistou* také česky a přináší nezvykle působivé, nesentimentální a upřímné vzpomínky na život se slovenským levicovým intelektuálem Oskarem Langerem. Ten se stal jedním z klíčových svědků ve vykonstruovaném politickém procesu s Rudolfem Slánským a za toto vynucené svědectví dostal 22 let vězení.

Žo Langerová si ve svém románovém díle navzdory víře v nevinu svého manžela dokázala zachovat kritický odstup od jeho ideologické zaslepenosti a neskrývala nedůvěru vůči tzv. socialismu s lidskou tváří. Její kniha však není jen svědectvím o životě za železnou oponou. Je to také vynikající literatura, která obsahuje fakta, osobní pohled, emoce, detaily, ve kterých se zrcadlí celek, a v neposlední řadě také humor. Trpký, ale o to působivější. Tvůrci inscenace však nechtějí moralizovat, ale podnítit diskuzi o komunistické totalitě, otevřít často bolestná a nepříjemná témata a bojovat proti falešnému sentimentu a nostalgii po minulém režimu.

SLOVENSKÉ KOMORNÉ DIVADLO MARTIN

Slovenské komorné divadlo Martin bylo založeno roku 1944 jako druhé profesionální divadlo na Slovensku. V Martině byla velká divadelní tradice, a proto se o založení slovenského profesionálního divadla začalo uvažovat už po vzniku Československa. První slovenské profesionální divadlo však nejprve vzniklo v Bratislavě a hrávalo převážně česky. Skutečný vznik martinského profesionálního divadla se datuje až do čtyřicátých let 20. století, a to díky spontánní iniciativě osobností, jakými byli například místopředseda Ústředí slovenských ochotníků Ján Marták, redaktor časopisu *Naše divadlo* Ivan Turzo, správce Matice slovenské Jozef Cíger-Hronský či herec a režisér Andrej Bagar aj. První premiéra nově založeného divadla se uskutečnila za dramatických okolností 22. ledna 1944. V režii Andreje Bagara SKD uvedlo Verhaerenova *Filipa II.*, protitotalitní inscenaci, kterou Slovenské komorní divadlo jasně ukazovalo, na jaké straně stojí. Inscenace byla zakázána, což vážně ohrozilo existenci mladého divadla. Za bezmála 65 let své existence přešlo Slovenské komorné divadlo mnoha etapami. Na základě žádosti osazenstva divadla se např. v roce 1951 změnil název divadla na *Divadlo Slovenského národního povstania*. *Martinské divadlo* si tento název udrželo pouze několik měsíců – již 6. října 1951 bylo divadlo přejmenováno na *Armádní divadlo*, od 1. srpna 1960 však přešlo martinské divadlo opět pod civilní správu a vrátilo se k názvu *Divadlo Slovenského národního povstania*. Pod tímto názvem působilo až do roku 2003, kdy se opět vrátilo k názvu *Slovenské komorné divadlo Martin*. Slovenské komorné divadlo mělo bezesporu významný vliv na formování divadelní kultury na Slovensku a vždy bylo významnou hereckou „líní“. Někteří herci mu zůstali věrni po celý život (Nada Hejná, Emil Horváth st., Katka a Jaroslav Vrzalovci, Štefan Mišovic, Eliška Nosálová a další). Jiní po prvních krocích, které je vedly do martinského divadla, nebo po několika málo rolích odešli. Z těch starších vzpomeňme generaci *Ctibora Filčíka* (Jozef Kroner, Elo Romančík, Mária Kráľovičová, Karol Machata, Vlado Müller, Ivan Letko, Eva Krížiková, Eva Rysová ad.), z těch ze střední generace to byli zejména Emil Horváth ml., Marta Sládečková, Ivan Romančík, Peter Bzdúch, Milan Kňažko, Marián Geišberg. Slovenské komorné divadlo Martin vždy dokázalo inspirovat mladé tvůrce a být tvořivou dílnou současného divadla. To dokazuje i účast na prestižních mezinárodních festivalech (Moskva, Bělehrad, Turín, Vratislav, Edinburh, Skopje, Civildale, Záhřeb, Hannover, Kolín nad Rýnem, Hradec Králové, Praha, Plzeň, Český Těšín, Olomouc, Zlín, Nitra) a četná ocenění jeho tvorby.

„Přinese to na začátku většinou jen bolest, smutek a utrpení, ale vždy je šance po tom všem se očistit a najít místo, nejen na mapě, ale i v srdci jiných lidí, kteří vzájemně ctí své hodnoty. A ti dokáží vytvořit společnost, která je o mnoho bližší ideálu než ta, která nás bohužel obklopuje na Slovensku dnes.“

(Dramaturg Peter Pavlač v divadelním programu inscenace)

„Bylo to v roce 2007, když se mi, ještě jako dramaturgovi Činohry SND, dostala do ruky kniha Žo Langerové *Tenkrát v Bratislavě*. Jen těžko jsem si mohl představit, jakým způsobem mi zasáhne do života, a to doslova (...).“

(Dramaturg Peter Pavlač v divadelním programu inscenace)

„I v současnosti je důležité si připomínat naši minulost, dokonce i tu, která ani není tak vzdálená. Inscenace *Tenkrát v Bratislavě* však nepřináší jen svědectví o životě v socialistickém Československu či o hrozných monstrprocesech, ale je také důkazem síly jedné ženy, která ani v tak složitých časech nerezignovala a navíc si dokázala uchovat morální hodnoty.“

(Katarína Cvečková, Pravda)

THOMAS BERNHARD: DIVADELNÍK

Úterý 31. 10. 2017 od 19.00
Za oponou Velké scény Divadla pod Palmovkou

Teatr im. Stefana Jaracza
Lodž (PL)

Nemůžete dělat vůbec nic...

Režie: Agnieszka Olsten
Překlad: Jacek St. Buras
Scéna a kostýmy: Joanna Kaczyńska
Hudba: Kuba Suchar
Světelný design: Robert Mleczko

Premiéra 18. 12. 2015
Délka představení 1:50 hod. bez přestávky
České titulky

Představení je vhodné od šestnácti let
Po skončení představení diskuze s tvůrci

Hořká groteska o slavném herci, režiséru a dramatickém autorovi toužícím po velkém uměleckém výkonu, kterým by změnil svět: po takovém umění, které by se vypořádalo s všeobecnou malostí a diletantismem. Má se tak stát uvedením jeho hry nazvané Kolo dějin. Jeho souborem je však pouze jeho rodina, kterou tyranizuje, zraňuje a ponižuje, jeho divadlem je vesnická hospoda a jeho diváky venkované, na jejichž vnímavost a stálost nemůže být spolehnutí... I v této hře se Thomas Bernhard věnuje svým hlavním tématům, jakými jsou pokřivený vztah poválečného Rakouska k vlastní historii, nabubřelost a omezenost divadelníků i omezené možnosti samotného divadla.

Inscenaci uznávané režisérky Agnieszky Olsten dominuje zejména herecký výkon Agnieszky Kwietniewské v hlavní roli divadelníka Bruscona. Inscenace lodžského Divadla Stefana Jaracza získala řadu ocenění: Zlatou masku za nejlepší režii v sezoně 2015/2016 pro A. Olsten, Zlatou masku za nejlepší mužskou roli v sezoně 2015/2016 pro A. Kwietniewskou, Grand Prix festivalu Kaliskie Spotkania Teatralne pro A. Kwietniewskou, hlavní cenu za nejlepší ženský herecký výkon na mezinárodním divadelním festivalu Boska Komedia 2016 v Krakově.

OSOBY A OBSAZENÍ:

Bruscon: Agnieszka Kwietniewska
Paní Brusconová: Urszula Gryczewska
Ferruccio, jejich syn: Marcin Korcz
Sára, jejich dcera: Agnieszka Więdołcha
Hostinský: Seb Majewski
Hostinská: Dorota Kiełkiewicz
Erna, jejich dcera: Linda Rojewska

TEATR IM. STEFANA JARACZA

Divadlo vzniklo v roce 1888 jako scéna určená pro představení v polském jazyce. Na své současné adrese divadlo s drobnými přestávkami sídlí od roku 1909. Doménou divadla byl zejména evropský a polský klasický repertoár, ve kterém nezřídka účinkovaly velké herecké hvězdy polského divadla. V roce 1939 přestalo po vypuknutí druhé světové války divadlo existovat a na jeho místě vznikla německá scéna Theater zu Litzmannstadt. Po druhé světové válce se prudce změnila skladba lodžského obyvatelstva a do města v masové míře přijela nová polská inteligence. V divadelní budově bývalého Theatru zu Litzmannstadt začal působit Teatr Wojska Polskiego (Divadlo polské armády), jehož členy byla od počátku řada vynikajících hereckých a režisérských osobností. V letech 1946–1949 divadlo řídil významný režisér a zakladatel polského moderního divadla Leon Schiller. Divadlo tehdy dosáhlo značných úspěchů (např. v 1947 s úspěchem hostovalo v několika městech tehdejšího Československa), bylo dočasně označeno čestným titulem Národní divadlo a těšilo se vysokému renomé. V té době byla doménou divadla zejména světová klasická dramatika, ale také současná, netradičně inscenovaná polská i evropská dramatika. Po roce 1949, kdy se stal tzv. socialistický realismus jediným možným uměleckým směrem, bylo divadlo přejmenováno na Teatr Stefana Jaracza a pro lodžské divadlo začalo méně šťastné období: řada herců odešla do Varšavy a Bratislavi, ale také do nově vzniklého lodžského Teatru Nowego (Nového divadla). Soubor se podařilo stabilizovat až v průběhu šedesátých let, kdy se doménou divadla staly zejména inscenace postavené na herecké práci, komedie a inscenace hudebního divadla. V roce 1966 v lodžském divadle debutoval vynikající polský režisér Jerzy Grzegorzewski, který zde působil až do roku 1976. V osmdesátých letech se Teatr Stefana Jaracza stal jedním z nejlepších polských divadel a podruhé byl nazýván Národním divadlem. V současné době divadlo patří k nejlepším polským scénám s vyrovnaným a velmi kvalitním hereckým souborem. Jeho doménou je zejména netradičně inscenovaný klasický repertoár akcentující herce, ale také pronikavé inscenace současné polské a světové dramatiky i divadelních adaptací.

„Nedělám nic na efekt. Jediné, co chci, je zkusit pro sebe uspořádat ten strašlivě chaotický svět – a možná ho ukázat i jiným.“

(Agnieszka Olsten, Dziennik Polski)

„Chtěla bych již být stará, zralá režisérka, která dělá *Odysseův návrat* a s odstupem vypoovídá o povaze světa a dává lidem naději. Ale nemohu, protože nežiji v pěkném světě, ale v takovém, který mě bolí. Vidím kolem sebe nezaměstnanost, znásilňování i vraždy, lidi agresivní, zlé a zkažené.“

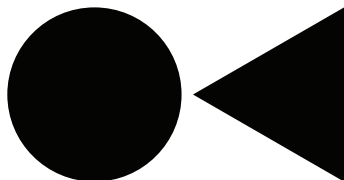
(Agnieszka Olsten, Dziennik Polski)

„Večer s *Divadelníkem* je zajímavý a návykový. Diváka čeká setkání s totálním herectvím. Agnieszka Kwietniewska (pohostinsky vystupující skvělá herečka Teatru Polského z Vratislavi) se bleskově ujme vlády nad hledištěm a své vlády se ani na chvíli nevzdá.“

(Renata Sas, Express Ilustrowany)

PÁSMO DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ STŘEDNÍ EVROPY

PROJEKT KINEDOK

KineDok je nový druh mezinárodního společenství, unikátní filmový klub a alternativní distribuční platforma spojující fanoušky a tvůrce autorského dokumentu. KineDok překonává stěny tradičních kinosálů a přináší do vašeho místního klubu, kavárny či galerie sdílený zážitek – zve nejen na projekci filmu na velkém plátně, ale i na debatu s jeho tvůrci v neformálním prostředí. Základní poselství KineDoku je: tyto osobnosti, tyto otázky, tento žánr, tato místa a tyto země bychom neměli přehlížet!

KineDok ke svým projekcím využívá nejen zavedené multifunkční prostory, galerie a haly, kde se běžně konají koncerty, divadelní či taneční představení, ale také netradiční a komornější místa – kluby, kavárny, nádraží, kaple, střediska sociální péče, atd. Hybnou silou projektu jsou místní distributoři a komunity mladých lidí se zájmem o autorský dokument. Na projekce navazují debaty s autory filmů či odborníky v daném oboru.

Institut dokumentárního filmu (IDF) jako hlavní koordinátor celého projektu ve spolupráci se zahraničními partnery, kterými jsou One World Romania Association (Bukurešť, Rumunsko), Restart (Záhřeb, Chorvatsko), Éclipse Film (Budapešť, Maďarsko), Krakow Film Foundation (Polsko), Filmtopia (Bratislava, Slovensko), Bergen IFF (Norsko) a Activist38 (Bulharsko) vytváří rozsáhlou a trvalou distribuční síť pro dokumentární filmy na území všech partnerských zemí a pomáhá tak významně rozšířit i diváckou základnu a dlouhodobě zvýšit zájem o autorský dokumentární film.

V rámci spolupráce projektu KineDok a festivalu PALM OFF FEST 2017 proběhnou tři projekce dokumentárních filmů ze střední Evropy v netradičním prostoru Synagoga na Palmovce.

www.kinedok.net

SYNAGOGA NA PALMOVCE

Synagoga v pražské Libni (původně zvaná Nová synagoga) dnes patří k nejcenějším židovským památkám tohoto typu na území České republiky a je jednou z posledních staveb upomínajících na druhé největší pražské židovské osídlení. To se nacházelo právě nedaleko synagogy a v sousedství dnešního Divadla pod Palmovkou (v průběhu osmdesátých a počátkem devadesátých let minulého století však byla tato část města téměř zcela zničena).

Základní kámen ke stavbě synagogy byl položen 23. listopadu 1846 za přítomnosti arcibiskupa Štěpána. Stavba trvala dlouhých dvanáct let a slavnostně byla vysvěcena r. 1858. Jako architektonický styl byl pro stavbu vybrán novorománský sloh, přecházející v některých detailech do orientálních nebo eklektických poloh. Původní fasáda měla výraznou štukovou výzdobu, postupně však docházelo k jejímu zjednodušování. Interiér synagogy má klasickou bazilikální podobu. Hlavní prostor tvoří vysoké trojlodí s postranními arkádami galerie, umístěnými vždy na pěti mohutných hranolech pilířů. Interiér je uspořádán podle tehdy nového ritu, kopírujícího uspořádání křesťanských kostelů, s lavicemi v řadách, orientovaných k východní straně.

Prostor synagogy je značně poznamenán necitlivými zásahy a devastací z neblahého, čtyřicet let trvajícího období. Během něj sloužila synagoga také jako sklad dekorací a rekvizit tehdejšího Divadla S. K. Neumanna (dnešního Divadla pod Palmovkou), což ji zřejmě zachránilo před úplnou demolicí. Stojí za zmínku, že na přelomu padesátých a šedesátých let v synagoze jako kulisák a rekvizitář pracoval světoznámý spisovatel Bohumil Hrabal...

Syrová, autentická a nezrestaurovaná podoba synagogy byla prozatím ponechána jako memento, které využívá a umocňuje navazující dramaturgie mnohožánrových kulturních projektů pořádaných zejména hnutím Serpens.

www.sdruzeniserpens.cz

Sobota 21. 10. 2017 od 17.00
Synagoga na Palmovce

PROJEKCE DOKUMENTÁRNÍHO FILMU **ROZKAZ JE ROZKAZ + ONI**

Režie: Viktor Oszkár Nagy, András Petrik, Krisztina Meggyes
Maďarsko, 2015
V původním znění s českými titulky
Vstupné dobrovolné

Dva pohledy na jednu krizi ještě před tím, než se na ni vrhla média. Film *Rozkaz je rozkaz* vypráví o hranici – na jedné straně stojí uprchlíci, na druhé její dobrovolní strážci, ale i kněz, který pomáhá přežít imigrantům odhodlaným překročit hranici za každou cenu. V pohádkovém dokumentu Oni se ocitáme v malé maďarské vesničce. Klid jejích obyvatel byl narušen náhlou událostí – pár kilometrů od vesničky byl vybudován uprchlický tábor. Vesničané proti němu začali velmi silně protestovat. Nová situace přinesla otázky týkající se tolerance, strachu z neznámého a z migrace. A odhalila další, skrytý problém. Ve vesnici bydlí dva druhy lidí: převážně starší, původní vesničané, kteří přítomnost cizinců přijali, a mladší, bohatí přistěhovalci, kteří byli jen stále naštvanější a považovali přítomnost cizinců za zbytečný risk, který nechtěli podstoupit.

Sobota 21. 10. 2017 od 19.00
Synagoga na Palmovce

PROJEKCE DOKUMENTÁRNÍHO FILMU **FC ROMA**

Režie: Rozálie Kohoutová, Tomáš Bojar
Produkce: Pavla Kubečková & nutprodukce
Česká republika, 2016
Vstupné dobrovolné
Po skončení projekce diskuze s tvůrci

Na podzim 2015 nastoupil do nejnižší české fotbalové soutěže nový, neobvyklý tým. TJ Junior Roma je děčínský klub okresního přeboru, který je složen převážně z romských hráčů. Přestože každý fotbalový fanoušek zná kampaň UEFA Say No To Racism, zdá se, že na česká fotbalová hřiště tato kampaň ještě nedorazila. Jakmile totiž klub do soutěže nastoupil, naprostá většina ostatních týmů odmítla z různých důvodů proti TJ Roma nastoupit. Díky tomu klub vyhrával většinu zápasů kontumačně. Film sleduje příběhy právě tohoto klubu na pozadí jedné podivné fotbalové sezony.

Neděle 22. 10. 2017 od 14.00
Synagoga na Palmovce

PROJEKCE DOKUMENTÁRNÍHO FILMU **KRÁLOVNA TICHÁ**

Režie: Agnieszka Zwiefka
Polsko, 2014
V původním znění s českými titulky
Vstupné dobrovolné

Hluchá dívka z ilegální romské osady utíká před krutou realitou do světa plného rytmů, tance a imaginace. Desetiletá Denisa je vyděděncem hned z několika důvodů. Je ilegálním obyvatelem romského tábora v Polsku, je ženou v patriarchální společnosti a je neslyšící. Dokonce i děti z osady na ni pokřikují „ta hloupá“. Nemohou být ale dál od pravdy – Denisa si jednoduše žije ve vlastním světě. Ve světě plném hudby a tance. Od té doby, co v nedaleké popelnici našla krabici s bollywoodskými DVD, chce tančit, oblékat se jako ty krásné ženy ve filmech a pokouší se zrekonstruovat filmové tance s ostatními dětmi z osady. Denisa se tak snaží přežít extrémní chudobu, agresivní útoky lidí žijících kolem tábora a hrozbu vyhoštění. Tanec jí umožňuje být, kým chce, a vyjádřit, co nemůže říct – radost, smutek i strach.

Neděle 22. 10. 2017 od 16.30
Synagoga na Palmovce

WORKSHOP BOLLYWOODSKÉHO TANCE PRO RODINY S DĚTMI

Vstupné dobrovolné

Bollywood je neformální pojmenování produkce pocházející z Bombaje, největšího centra indického filmového průmyslu. Složením jména tohoto města – Bombaj (anglicky Bombay, dnes se v angličtině ovšem častěji používá název Mumbai) – a jména slavného amerického filmového centra Hollywood vzniklo původně posměšné pojmenování pro indickou filmovou produkci natáčenou v Bombaji v hindštině, přenesené (a nepřesně) se však používá pro celou indickou filmovou produkci. Bollywoodská filmová produkce je mimo Indii často zesměšňována pro svou kýčovitost a celkovou lacinost, těší se však nesmírné popularitě u indických diváků, kterým je také prakticky výhradně určena. Bollywood je dokonce největším výrobcem filmů na světě vůbec – např. v roce 2014 v bombajských filmových studiích vzniklo 252 nových snímků, které údajně vidělo přes 3 miliardy platicích diváků.

Dřtivou většinu bollywoodské filmové produkce tvoří romantické muzikály, romantické, bláznivé nebo sentimentální komedie a hudebně-dramatická díla. Pokaždé v nich hraje podstatnou a někdy doslova zásadní roli hudba, zpěv a tanec – a to i v žánrech, příbězích, formátech a situacích, ve kterých by byly v evropské a americké kinematografii zcela nepředstavitelné. Důraz na hudbu a tanec však vychází z nesmírně dlouhé historie indického tradičního divadla a jeho mimořádně propracovaný systém, ve kterém doslova každý pohyb a zvuk nese svou vlastní specifickou informaci a obsah, je klíčový pro úplné pochopení díla a také pro předání emoce divákovi... Zkuste i vy poodhalit tajemství současné indické populární kultury a zcela nevědění kouzlo komerčně neúspěšnějšího filmového studia světa!

Divadlo pod Palmovkou
uvádí

ZAMILOVANÝ SHAKESPEARE

PP

70. SEZONA

DIVADLO
POD PALMOVKOU

WWW.PODPALMOVKOU.CZ

Původní scénář Marc Norman & Tom Stoppard
Divadelní adaptace LEE HALL

Hudba Paddy Cunneen Překlad Jitka Sloupová

Dílo Williama Shakespeara je citováno v překladech Jiřího Joska
Na West Endu původně uvedly Disney Theatrical Productions & Sonia
Friedman Productions, režie Declan Donnellan a výprava Nick Ormerod

Projekt vzniká pod záštitou velvyslankyně Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, paní Jan Thompson.